

УДК 349.3:364-7

DOI 10.32755/sjcriminal.2021.02.132

Шумна Л. П.,

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри теорії та історії держави та права, конституційного права, Академія Державної пенітенціарної служби, м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0002-7708-296X;

Сташків Б. І.,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави та права, конституційного права, Академія Державної пенітенціарної служби, м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0003-3746-9382;

Денисенко К. В.,

кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави та права, конституційного права, Академія Державної пенітенціарної служби, м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0002-9637-1361

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ОБ'ЄКТИ СОЦІАЛЬНО-ОБСЛУГОВУВАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ (ЧАСТИНА II)

Продовження. Початок у попередньому номері.

3. Соціальний та фізичний супровід. Класифікатор розрізняє послуги соціального та фізичного супроводу. До першої групи належать: 1) соціальний супровід сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих ситуаціях [41]; 2) соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти, і діти, позбавлені батьківського піклування [42]; 3) соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці [43]. До другої групи можна вмістити: 1) супровід під час інклюзивного навчання; 2) персональний асистент; 3) фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, та пересуваються на кріслах колісних з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями.

Соціальна послуга соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – це сукупність дій з боку надавача послуги, спрямовані на подолання чи мінімізацію негативних наслідків складних життєвих обставин, у яких

перебуває отримувач послуги (повна, неповна, багатодітна сім'я з біологічними дітьми або окрема особа). Зміст цієї соціальної послуги перерахований у розділі VIII і додатку 1 Державного стандарту [41]. Вказана соціальна послуга не може зводитись до здійснення надавачем наглядових функцій щодо сім'ї, якій надається ця послуга. Послуга надається тільки тим сім'ям, стосовно яких ухвалено рішення, що вона знаходиться у складних життєвих обставинах.

Дитина-сирота і діти, позбавлені батьківського піклування [44; 45], можуть бути влаштовані в сім'ї громадян України, які перебувають переважно в сімейних, родинних відносинах із цими дітьми, над якими вони встановили опіку та піклування [46; 47], у прийомній сім'ї [48], до дитячого будинку сімейного типу [49]. Рішення про надання соціальної послуги соціального супроводу ухвалюється надавачем після надходження до нього копій рішень про утворення прийомної сім'ї, дитячого будинку сімейного типу, договорів про влаштування дітей на виховання та спільне проживання у прийомну сім'ю, організацію діяльності будинку сімейного типу, копій рішення про встановлення опіки, піклування або рішення суду (розділ II) [42]. Соціальна послуга супроводу надається всім без винятку сім'ям, у яких є діти вказаної категорії. Порядок здійснення соціального супроводу таких сімей нормативно врегульований [50].

Соціальна послуга соціального супроводу під час працевлаштування та на робочому місці може бути надана будь-якій особі, яка перебуває у складних життєвих обставинах, нездатна на рівних умовах конкурувати на ринку праці. Найчастіше така послуга необхідна особам з інвалідністю, звільненим з місць позбавлення волі, бездомним, сиротам тощо. Визначення цієї соціальної послуги, її зміст та порядок надання надано у відповідному Державному стандарті [43].

Соціальна послуга супроводу під час інклюзивного навчання полягає в наданні допомоги в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі, а також у забезпеченні безпеки дітям під час перебування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти. Така послуга за потреби надається дітям з особливими потребами. Проект державного

стандарту цієї послуги проходить апробацію. Особа, яка надаватиме таку послугу, повинна пройти спеціальне навчання.

До попередньої послуги може бути прирівняна така соціальна послуга, як персональний асистент з більш широким діапазоном обов'язків. У деяких випадках він називається персональний асистент для осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, або персональний асистент особи з інвалідністю. Класифікатор соціальних послуг до соціальної послуги, персональний асистент зарахував допомогу та догляд, фізичний супровід для забезпечення самостійності та інтеграції у суспільство; сприяння реалізації прав у сферах соціального захисту, зайнятості, охорони здоров'я, освіти і науки, доступність інфраструктури та ін. Державний стандарт цієї соціальної послуги досі не розроблений. Необхідно вказати на вік, з якого особа може вказану послугу отримувати.

Закон України «Про соціальні послуги» до базових зарахував таку послугу, як фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору (п. 13 ч. 6 ст. 16). У Класифікаторі дається більш широкий перелік осіб з інвалідністю, які потребують фізичного супроводу. Розроблено проєкт Державного стандарту соціальної послуги фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору. За аналогією повинні бути розроблені стандарти фізичного супроводу осіб з інвалідністю з іншими порушеннями нозологій (порушення опорно-рухового апарату, інтелектуальні порушення, психічні порушення та поведінкові порушення). Фізичний супровід полягає в наданні допомоги під час переміщення особи від місця знаходження до місця призначення і назад. Соціальна послуга надається епізодично під час обґрунтування необхідності відвідання певної установи. Перелік установ, які може відвідати особа, не повинен бути вичерпним. Сюди можна вмістити зони відпочинку, концертні зали, спортивні комплекси тощо. На супровідника можуть бути покладені інші обов'язки (заповнення бланків, написання заяв, читання інформації під час такого відвідування).

Перша група соціальних послуг пов'язана не з фізичним супроводом, а з допомогою під час подолання конкретних життє-

вих обставин і така допомога може надаватися тривалий час. Друга група соціальних послуг стосується надання допомоги, як правило, під час переміщення з одного місця в інше і розрахована на короткий термін. Ця група послуг немає затверджених державних стандартів та чіткого розмежування між собою.

4. Надання тимчасового місця проживання. Класифікатор соціальних послуг передбачає такі види послуг цієї групи: 1) надання притулку; 2) нічний притулок; 3) короткотермінове проживання. На сьогодні затверджений Державний стандарт надання притулку бездомним особам [51]. Соціальна послуга надання притулку розрахована не тільки на бездомних осіб, але і на осіб, які постраждали від домашнього насильства, громадян, що постраждали через пожежу, стихійне лихо тощо. На думку авторів цієї публікації, потрібно розробити єдиний державний стандарт надання притулку всім цим категоріям осіб, оскільки послуга обмежується наданням тимчасового притулку і не більше та не відображає специфіку різних категорій її отримувачів.

Нічний притулок розрахований на бездомних осіб, що перебувають у кризовій ситуації і з різних причин не можуть користуватися закріпленим за ними житлом. Вказана соціальна послуга вимагає розробки та затвердження відповідного державного стандарту.

Короткотермінове проживання містить не тільки забезпечення тимчасового проживання особи/сім'ї, але і їх соціальний супровід та допомогу з пошуку постійного місця проживання. Послуга може стосуватися широкого кола осіб і вимагає розробки і затвердження окремого державного стандарту.

5. Соціальна реабілітація. До цієї групи, перш за все, належить послуга соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями. Державний стандарт під соціальною послугою соціальної реабілітації розуміє навчання, формування, розвиток та підтримку соціально-побутових навичок (самообслуговування, комунікації, позитивної поведінки, приготування їжі, користування грошима тощо); допомогу у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам, користування ними; психологічну підтримку; організацію дозвілля, спортивно-оздоровчої, технічної та художньої діяльності, працетерапії, арттерапії, надання інформації з питань со-

ціального захисту тощо. Отримувачами цієї послуги можуть бути особи з інтелектуальними та психологічними порушеннями. Зміст вказаної послуги конкретизований у розділі VIII та додатку 3 Державного стандарту соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами [52].

До цієї групи належить соціальна послуга соціально-психологічної реабілітації. Нині державний стандарт щодо цієї послуги перебуває на стадії обговорення. Послуга може надаватися стаціонарно або напівстаціонарно (переважно у денний час). Отримувачами може бути широке коло осіб (діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти з поведінковими порушеннями через розлучення батьків, діти та дорослі, які зазнали жорстокого поводження або постраждали від домашнього насильства тощо). У зміст послуги входить короткотермінове проживання, проведення психологічного консультування і психолого-педагогічної корекції. Вказана соціальна послуга конкретизована як окремі послуги стосовно осіб з поведінковими порушеннями через вживання психоактивних речовин та осіб з поведінковими порушеннями через ігрову залежність. Державні стандарти цих двох соціальних послуг перебувають у стадії розроблення або обговорення.

6. Послуги, які сприяють реалізації прав особи на соціальні послуги. До названої групи можна зарахувати такі соціальні послуги: 1) інформування; 2) консультування і, в тому числі, консультативний кризовий телефон; 3) посередництво; 4) представництво інтересів. Соціальна послуга інформування полягає в наданні інформації з питань соціального захисту населення, в тому числі, переліку та адрес надавачів соціальних послуг, умов їх отримання, тарифів на платні соціальні послуги тощо. Отримувачем соціальної послуги може бути будь-яка заінтересована особа, а не тільки вразливі групи населення та особи і сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах. Підстави відмови в наданні інформації у нормативних актах відсутні. З отриманої інформації людина може зробити висновок про наявність чи відсутність права на певну соціальну послугу. Державний стандарт цієї соціальної послуги відсутній.

Соціальна послуга консультивання – комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для виходу зі складної життєвої обставини, та адаптації особи, сім'ї до нових умов соціального середовища, спрямованих на усунення/приспосовування обмежень життєдіяльності, підтримку соціальної незалежності, збереження та продовження соціальної активності особи, сім'ї [53]. Зміст цієї послуги розкривається у розділі VIII та додатку 5 Державного стандарту соціальної послуги консультивання. Різновидом послуги є соціальна послуга консултативний кризовий телефон, тобто консультивання за допомогою засобів зв'язку.

Посередництво (медіація) – метод вирішення конфліктів/спорів, за допомогою якого дві або більше сторін конфлікту/спору намагаються в межах структурованого процесу за участю посередника/медіатора досягти згоди для його вирішення [54]. Зміст послуги полягає в допомозі у врегулюванні конфліктів, веденні переговорів та опрацюванні шляхів і умов вирішення конфлікту та конкретизований у розділі IX і додатку 2 Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації). Отримувачами послуги виступають особи/сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Представництво інтересів полягає у веденні переговорів від імені отримувача соціальних послуг, допомога в оформленні або відновленні документів, сприяння в реєстрації місця проживання або перебування, допомога у розшуку рідних. Зміст вказаної соціальної послуги розкритий у розділі VIII та додатку 2 Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів [55].

7. Соціальні послуги профілактики, адаптації, інтеграції та реінтеграції. Послуга соціальної профілактики – комплекс заходів, що здійснюються суб'єктом, який надає соціальні послуги, спрямований на запобігання, обмеження та зупинення негативних соціальних і особистісних (поведінкових) явищ та їх наслідків у соціальному середовищі та реалізовується за допомогою різних інструментів впливу соціального, юридичного, педагогічного, психологічного характеру [56]. Види соціальної профілактики, опис заходів, що становлять їх зміст та форми надання, послуги вказані у додатках 1, 2, 3 Державного стандарту соціальної послуги профілактики.

Соціальна послуга соціальної адаптації – комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для процесу активного гармонійного пристосування осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, до змінених умов соціального середовища, спрямованих на усунення/пристосування обмежень життєдіяльності для підтримання соціальної незалежності, збереження та продовження їхньої соціальної активності [57]. Зміст соціальної послуги соціальної адаптації вказаний у розділі XIII та конкретизований у додатку 3 Державного стандарту цієї послуги. Різновидом цієї послуги є соціально-трудова адаптація, що стосується осіб з інвалідністю, але державний стандарт названої послуги ще не затверджений.

Соціальна послуга соціальної інтеграції та реінтеграції розрахована на внутрішньо переміщених осіб, осіб, які постраждали від торгівлі людьми, бездомних осіб, біженців, шукачів притулку, національні меншини, дітей та осіб, які перебувають в інтернатних закладах. Щодо цих категорій осіб повинні бути розроблені окремі державні стандарти. На сьогодні такий стандарт затверджено стосовно бездомних осіб. На наш погляд, замість семи стандартів краще розробити і затвердити єдиний стандарт, що охоплюватиме всі ці категорії осіб [58].

8. Екстрене кризове втручання. Кризова ситуація – ситуація, в якій з'являється набір травматичних подій, обставин, з яких людина не може вийти, не змінивши їх. Кризове та екстрене втручання – термінове втручання в кризову ситуацію з метою негайного усунення або мінімізації наслідків такої ситуації, надання допомоги та підтримки, спрямованої на її подолання. Соціальна послуга кризового та екстреного втручання – психологічна допомога, надання інформації з питань соціального захисту населення, допомога в організації, взаємодії з іншими фахівцями та службами, представництво інтересів, корекція сімейних стосунків тощо [59]. Зміст соціальної послуги вказаний у розділі V Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання. Отримувачами цієї послуги можуть бути особи, які постраждали від домашнього насильства або від торгівлі людьми чи особи, яким завдана шкода пожежею, стихійним лихом, катастрофою тощо.

9. Натуральна допомога. Вказану соціальну допомогу вже тривалий час надають відділення натуральної та грошової допо-

моги центрів надання соціальних послуг. Класифікатор соціальних послуг до змісту вказаної послуги зарахував надання продуктів харчування, предметів і засобів особистої гігієни, санітарно-гігієнічних засобів та засобів догляду, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності, організацію харчування, забезпечення паливом тощо. Проект Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги робить акцент на надання таких послуг, як прання білизни та одягу, прасування, дрібний ремонт одягу, пошив одягу та ін. Положення про відділення натуральної та грошової допомоги дає свій перелік послуг. До цих послуг також належить надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» під час народження дитини [60], що регламентується окремими нормативними актами. Необхідно, щоб вказані види натуральної допомоги були зараховані до змісту відповідного державного стандарту.

10. Транспортні послуги. Полягають у перевезенні осіб з числа маломобільних груп населення до закладу, який надає соціальні, адміністративні послуги, медичну допомогу та здійснює реабілітацію. З 2018 року ведеться планомірна робота щодо стимулювання територіальних громад до створення служб перевезення людей з інвалідністю. З цією метою Мінсоцполітики своїм листом № 3268/0/2-19 від 15 лютого 2019 року надіслав підпорядкованим структурним підрозділам соцзахисту рекомендації щодо організації перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату. Нині потрібно прискорити роботу щодо розроблення та затвердження відповідного державного стандарту. Соціальна послуга надання транспортних послуг вимагає значних коштів та проведення організаційних заходів щодо створення мережі соціально-транспортних служб і забезпечення їх спеціально обладнаним для перевезення осіб з інвалідністю автотранспортом.

11. Переклад жестовою мовою. Здійснюється під час відвідування особами з порушеннями слуху та мовлення адміністративних органів, соціальних, медичних, освітніх та інших установ і закладів під час купівлі товарів, робіт і послуг. Проект Державного стандарту соціальної послуги перекладу жестовою мовою перебуває на завершальній стадії обговорення і готуєть-

ся до затвердження. Акцент у змісті соціальної послуги робиться на перелік установ, які може відвідувати отримувач цієї послуги. Особливістю цієї послуги є те, що вона може надаватися дистанційно через засоби відеозв'язку.

12. Тимчасовий відпочинок для осіб, які здійснюють догляд за дітьми/особами з інвалідністю. Вказана соціальна послуга запозичена в Європі і з 2018 року на базі Вінницької області проводиться апробація проекту Державного стандарту соціальної послуги тимчасового відпочинку для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю. Класифікатор соціальних послуг названу послугу розділив на два підвиди: а) для тих, які здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю і б) для тих, які здійснюють догляд за дорослими особами з інвалідністю. Проект Державного стандарту розроблений лише для першої категорії. На наш погляд, особливості догляду за дітьми та дорослими з погляду надання тимчасового відпочинку не суттєві і цю послугу не доцільно поділяти на два підвиди, а стандарт потрібно розробити єдиний для двох вищевказаних категорій осіб.

Сутність послуги полягає в забезпеченні тимчасового догляду та виховання дитини з інвалідністю за місцем її проживання або перебування в сім'ї патронатного вихователя, в закладі на період відсутності особи, що здійснює за нею догляд. Отримувачем послуги вважається особа, яка здійснює догляд за дитиною, оскільки вона на певний період звільняється від виконання своїх обов'язків. Тимчасовий відпочинок можливий терміном не більше 30 днів на рік, як правило, з розбиттям на певні періоди, наприклад 3 дні в місяць або два чи три рази на рік (15 чи 10 днів). Вільним часом людина розпоряджається на свій розсуд. На період тимчасового відпочинку за особою зберігаються всі соціальні виплати, які вона отримувала.

Крім матеріальних соціально-обслуговувальних правовідносин, де об'єктом є соціальні послуги, існують процедурні правовідносини, в яких об'єктом є рішення про надання чи відмову в наданні соціальних послуг, договір про надання соціальних послуг, індивідуальний план надання соціальних послуг тощо.

Висновки. Класифікатор соціальних послуг та державні стандарти соціальних послуг є основними підзаконними нормативними актами, якими керуються під час визначення фінансування, змісту, обсягу та порядку надання вразливим групам населення соціальних послуг. На сьогодні вони ретельно аналізуються з погляду практичного застосування, виявлення прогалин у правовому регулюванні надання кожної такої соціальної послуги, уточнення їх назви та змісту, доцільності надання деяких з них у домашніх умовах, здійснення оцінки ефективності надання конкретної соціальної послуги тощо. Більшість соціальних послуг мають в установленому порядку затверджені державні стандарти, а для деяких з них державні стандарти перебувають у стадії обговорення і затвердження. Практика надання соціальних послуг є приводом для подальшого дослідження соціальних послуг як об'єктів соціально-обслуговувальних відносин. Теоретичний аспект вимагає дати визначення кожної соціальної послуги, виокремити їх характерні риси, визначити набір послуг, які входять до конкретної соціальної послуги та ін.

Список використаних джерел

41. Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах: наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

42. Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування: наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-17#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

43. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці: наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1359-16#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

44. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04. 2001 р. № 2402/III. Дата оновлення: 03.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

45. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13 січня 2001 р. № 2342/IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

46. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947/III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

47. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

48. Положення про прийомну сім'ю: постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. № 565. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2008-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

49. Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу: постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 р. № 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

50. Про затвердження Порядку здійснення соціального супроводження прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу: наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 23.09.2009 р. № 3357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0966-09#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

51. Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам: наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-13#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

52. Про затвердження Державного стандарту соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами: наказ Міністерства соціальної політики України від 17.12.2018 р. № 1901. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0066-19#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

53. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування: наказ Міністерства соціальної політики України від 02.07.2015 р. № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

54. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації): наказ Міністерства соціальної політики України від 17.08.2016 р. № 892. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

55. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів: наказ Міністерства соціальної політики України від 30.12.2015 р. № 1261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

56. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики: наказ Міністерства соціальної політики України від 10.06.2015 р. № 912. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0671-19#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

57. Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації: наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № 514. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

58. Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб: наказ Міністерства соціальної політики України від 19.09.2013 р. № 596. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1671-13#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

59. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання: наказ Міністерства соціальної політики України від 01.07.2016 р. № 716. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

60. Деякі питання надання одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» при народженні дитини: наказ Міністерства соціальної політики України від 17.07.2018 р. № 1025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0845-18#Text> (дата звернення: 25.04.2021).

Shumna L.,

Doctor of Sciences (Law), Professor, Head of the Department of State and Law Theory and History, Constitutional Law, Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-7708-296X;

Stashkiv B.,

Ph.D. in Law, Associate Professor, Associate Professor of the Department of State and Law Theory and History, Constitutional Law, Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3746-9382;

Denysenko K.,

Ph.D. in Public Administration, Associate Professor of the Department of State and Law Theory and History, Constitutional Law, Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0002-9637-1361

SOCIAL SERVICES AS AN OBJECTS OF SOCIAL-SUPPLYING LEGAL RELATIONS: CONCEPT, TYPES AND PECULIARITIES (PART II)

Social services as an object of social-supplying legal relations that are enshrined in the Classification of Social Services are the subject of the research. An attempt to compare social services with each other and highlight common and distinctive features was made while analyzing them. Emphasis was made on the essence of each social service and the legal aspects of their providing. The features of social services as objects of the relevant legal relations were formulated.

Care occupies a special place among the objects of social-supplying legal relations. Its types such as home care, inpatient care, day care, palliative care were considered. The author's definition of social care service was given. The most characteristic features of this social service were singled out. Ways to improve the essence of some of them were suggested.

Considerable attention was paid to the supported accommodation of the elderly people and people with disabilities, the homeless persons and transit supported accommodation. Critical remarks were made about the premises that would be allocated for supported accommodation, as well as about the legal status of persons who have expressed a desire to receive this social service.

Social support is provided to families (persons) who are in difficult life circumstances, families raising biological and social orphans, individuals in employment and in the workplace. Physical support is provided to persons with disabilities. The article gives a brief description of all these types of social and physical support.

Social services for providing temporary accommodation, social rehabilitation, information, counseling, mediation, advocacy, prevention, adaptation, integration and reintegration were highlighted in the article. The authors did not ignore such

social services as emergency crisis intervention, in-kind assistance, transportation services, sign language translation. A new social service, which is just being introduced and relates to providing temporary rest to persons caring for persons with disabilities, was covered separately.

Key words: *social services, basic social services, Classification of Social Services, objects of social-supplying legal relations, essence of separate social services, state standard of social service.*

References

41. Ukraine (2016), *On Approval of the State Standard of Social Support for Families (Persons) Who are in Difficult Life Circumstances*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#Text> (accessed 25 April 2021).

42. Ukraine (2017), *On Approval of the State Standard for Social Support of Families Raising Orphans and Children Deprived of Parental Care*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-17#Text> (accessed 25 April 2021).

43. Ukraine (2016), *On Approval of the State Standard of Social Service of Social Support at Employment and in the Workplace*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1359-16#Text> (accessed 25 April 2021).

44. Ukraine (2001), *On Child Protection*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text> (accessed 25 April 2021).

45. Ukraine (2001), *On Ensuring Organizational and Legal Conditions for Social Protection of Orphans and Children Deprived of Parental Care*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text> (accessed 25 April 2021).

46. Ukraine (2002), *Family Code of Ukraine*: law of Ukraine Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (accessed 25 April 2021).

47. Ukraine (2003), *Civil Code of Ukraine*: law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (accessed 25 April 2021).

48. Ukraine (2002), *Some Issues of Pension Provision of Citizens*: decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2008-%D0%BF#Text> (accessed 25 April 2021).

49. Ukraine (2002), *On Approval of the Regulations on Family-Type Orphanages*: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/564-2002-%D0%BF#Text> (accessed 25 April 2021).

50. Ukraine (2009), *On Approval of the Procedure for Providing Social Support to Foster Families and Family-Type Orphanages*: order of the Ministry of Family, Youth and Sports of Ukraine, Ministry of Family, Youth and Sports of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0966-09#Text> (accessed 25 April 2021).

51. Ukraine (2013), *On Approval of the State Standard of Asylum for Homeless Persons*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-13#Text> (accessed 25 April 2021).

52. Ukraine (2018), *On Approval of the State Standard of Social Rehabilitation of Persons with Intellectual and Mental Disorders*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0066-19#Text> (accessed 25 April 2021).

53. Ukraine (2015), *On Approval of the State Standard of Social Counseling Services*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15#Text> (accessed 25 April 2021).

54. Ukraine (2016), *On Approval of the State Standard of Social Mediation Services*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16#Text> (accessed 25 April 2021).

55. Ukraine (2015), *On Approval of the State Standard of Social Services of Interest Representation*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16#Text> (accessed 25 April 2021).

56. Ukraine (2015), *On Approval On approval of the State Standard of Social Prevention Services*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0671-19#Text> (accessed 25 April 2021).

57. Ukraine (2015), *On Approval of the State Standard of Social Adaptation*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15#Text> (accessed 25 April 2021).

58. Ukraine (2013), *On Approval of the State Standard of Social Integration and Reintegration of Homeless People*: order of the Ministry of

---

Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1671-13#Text> (accessed 25 April 2021).

59. Ukraine (2016), *On Approval of the State Standard of Social Service of Crisis and Emergency Intervention*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16#Text> (accessed 25 April 2021).

60. Ukraine (2019), *Some Issues of Providing One-Time In-Kind Assistance "Baby Package" at the Birth of a Child*: order of the Ministry of Social Policy of Ukraine, Ministry of Social Policy of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0845-18#Text> (accessed 25 April 2021).